

Giv os næringen tilbage

Landet tømmes for næringsstoffer. Hvert år går næsten 10.000 tons fosfor tabt i de danske forbrændingsanlæg. Hvordan standser vi tabet og får næringsstofferne tilbage til jorden? Temamøde "Fra bord til jord" i Blok C

Læs side

19

Forskning - I hvad?

Hvad mangler vi at vide? Hvad skal forskerne undersøge for at støtte målet om en fordobling af det økologiske areal? Hvad er der for barrierer, forskning og udvikling skal være med til at overvinde. Giv dit bud på temamøde i Blok B

Læs side

14

Giv samfundet gas

Biogassen bliver ikke kun til gavn for økologien. Det er hele samfundet, der kan drage nytte af om-lægningen. Gas til gavn og glæde. Temamøde om "Økologisk biogas i samfundets tjeneste" i Blok A

Læs side

11

Økologisk Landsforening indbyder til 2. sektion Økologi & Erhverv nr. 492, 13. januar 2012

TO HELE DAGE MED ØKOLOGI

VELKOMMEN TIL SVENDBORG D. 2. & 3. MARTS 2012

Som medlem af Økologisk Landsforening og/eller økologisk landmand er du velkommen til:

- Økologisk Landsforenings generalforsamling
- Politisk møde om fremtidens økologipolitik og regeringens kommende handlingsplan
- Årsmøder for fagudvalg
- Temamøder om bl.a. Byøkologi, Offentlig bispising, Madspild, Bedre udbytte i planteavl, Forlænget laktation ...
- ... læs mere i avisen her.

KÆRE LÆSER

Velkommen til Økologisk Landsforenings arrangement d. 2. & 3. marts 2012

VELKOMMEN

Formand
Evald Vestergaard

Tænk hvis du kunne bestemme, hvad regeringens handlingsplan for økologi skulle indeholde? Tænk hvis dine ideer blev til virkelighed og kom de mange til gavn? Det kan faktisk lade sig gøre.

Økologipolitik og regeringens kommende handlingsplan
Vi har inviteret politikere til debat om fremtidens Økologipolitik og regeringens kommende handlingsplan. Fødevareministeren kunne desværre ikke presse mødet ind i kalenderen midt i perioden med EU-formandskab.

Men en debat om vores ønsker til indhold vil alligevel være et stærkt fundament for det videre arbejde med at påvirke både politik og handlingsplan – et arbejde Økologisk Landsforening følger helt tæt. Så jeg kan kun opfordre til, at du vil deltage og give din mening til kende. Og du får mulighed for at debattere direkte med politikerne - på foreningens politiske møde den 2. marts.

Generalforsamling

Den årlige generalforsamling er medlemmernes mulighed for at præge foreningens arbejde. Det er samtidig her 250 økologer og økologiinteresserede samles og benytter muligheden for faglig opdatering, for at debattere med andre medlemmer – fra alle medlemsgrupper - og vælge dem, som skal lede foreningen.

Årsmøder og temamøder

Foreningens otte fagudvalg holder deres årsmøde lørdag 3. marts. Der vil du kunne høre nyt fra udvalgenes arbejde og få anledning til at debattere med dem – uanset om det er om problemer med fjerpilning og fjerdragtsbedømmelser i hønseholdet, ønsket om brug af kønssorteret sæd, behovet for udvikling af økologisk såsæd, fair afregningspriser eller værdien af at udbrede økologi blandt småbønder i Uganda mm.

Ikke færre end 11 temamøder byder sig også til med spændende emner. Fra recirkulering af næringsstoffer fra bord til jord, minimering af madspild, til biogas, hvordan et kogræsserlaug startes, hvordan bedre udbytter kan opnås i planteavl og videre til faglige emner om æg og frugt mm. Der er meget at vælge imellem, og på de næste sider i denne invitation kan du læse mere om indholdet af møderne.

Vel mødt

To dage helt i økologiens tegn med holdning og handling det er tilbudt, vi har til dig.

Alt du skal gøre er at tilmelde dig senest den 16. februar via hjemmeside.

Vi ser frem til at se dig i Svendborg
Evald Vestergaard, formand

INDHOLD

- 2 **Kære læser**
Ved formand Evald Vestergaard
- 3 **Fremtidens Økologipolitik**
Debatmøde med politikere
- 4 **Programoversigt fredag**
Generalforsamling 2012
- 5 **Generalforsamling 2012**
Hvem er på valg
- 6 **Programoversigt lørdag**
Årsmøder & temamøder
- 7 **Fagudvalgenes årsmøder**
Praktisk info
- 8 **BLOK A / lørdag**
Årsmøder & temamøder kl. 08.30 - 10.00
- 12 **BLOK B / lørdag**
Årsmøder & temamøder kl. 10.30 - 12.00
- 15 **Værd at huske på**
Vigtige datoer
- 16 **BLOK C / lørdag**
Årsmøder & temamøder kl. 13.00 - 14.30
- 20 **Sponsorer**
Tak

FREMTIDENS ØKOLOGIPOLITIK

Hvad skal med i regeringens kommende Handlingsplan for Økologi?

DANMARKS NYE ØKOLOGIPOLITIK

Direktør
Paul Holmbeck

Der er sket et politisk vagtskifte i Danmark. Men hvad betyder det for økologien, at S-R-SF overtager regeringsmagten fra VK? Kom til Svendborg og blive klogere på den nye regerings politik, og hvad der kan være på vej.

Vi har samlet et panel af politiske ordførere fra hele det politiske spektrum, som vil give deres bud på fremtidens økologipolitik.

Der bliver korte indlæg på 5-7 minutter fra ledende ordførere, fra både rød og blå blok. Og så debat, også med os i salen.

Hvad betyder det, at økologi, i regeringsgrundlaget, beskrives som et af to spor i landbruget? Hvordan kan økologi bruges mere aktivt i beskyttelse af drikkevands- og naturressourcer? Hvor meget økologi skal der være i de offentlige køkkener, og hvordan? Kan danske mark-er holdes fri for gensplejsede afgrøder?

Hvordan kan økologi fremmes i den kommende landbrugsreform og skattereform? Hvordan skaber vi muligheder for yngre økologiske landmænd, og for generationskifte? Hvordan værner vi om Ø-mærkets troværdighed, som garanti for forbrugerne, når der er så lidt udvikling i EU's økologikrav, og når der f.eks. svindles med 700.000 ton "økologi"-varer i Italien? Skal Danmark, hvis EU-reformen tillader det, frivilligt omprioritere 10 % af al landbrugsstøtte til en støtte til mere miljø-, natur og økologi?

Vil regeringen investere i en forsknings- og innovationsindsats, der udvikler økologiens bidrag til samfundet: i form af klima- og naturforbedringer, og rent drikkevand?

Hvad er i det hele taget statens rolle i at fremme økologi?

Før debatten varmer vi selv op med en kort drøftelse i mindre grupper, hvor spørgsmålet er: hvilke udfordringer og hvilke konkrete politiske initiativer burde indgå i regeringens kommende 'Handlingsplan for Økologi'?

DU KAN MØDE:

Camilla Hersom,
Fødevareordfører,
Det Radikale Venstre

Henrik Høegh,
Miljøordfører,
Venstre

Per Clausen,
Fødevare-, Miljø- og
Klimaordfører, Enhedslisten

Mette Bock,
Fødevareordfører,
Liberal Alliance

PROGRAM FREDAG

den 2. marts 2012

09.00 - 09.40

Indregistrering og velkomstkaffe

09.45 - 09.55

Velkomst ved formand Evald Vestergaard

Generalforsamling

09.55 - 12.30

1. Valg af dirigent, referenter og stemmetællere
2. Fremlæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse og godkendelse af foreningens årsregnskab
4. Behandling af indkomne forslag
  - A. Drøftelse og vedtagelse af strategisk indsatsområde for Økologisk Landsforening
  - B. Øvrige forslag stillet skriftligt til sekretariatet senest den 20. januar 2012

12.30 - 13.30

FROKOST

13.30 - 15.30

inkl. kaffepause

5. Godkendelse af budget for indeværende regnskabsår
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleant
7. Valg af formand
8. Valg af 2 interne revisorer og 1 intern revisorsuppleant (Revisorer og revisorsuppleant må ikke være medlem af bestyrelsen)
9. Eventuelt

15.30 - 15.45

KAFFEPAUSE

15.45 - 16.25

Workshop i grupper om politiske emner som optakt til møde med politikere

16.30 - 17.55

Fremtidens Økologipolitik: Hvad skal med i regeringens kommende Handlingsplan for Økologi?

17.55 - 18.00

Afslutning - Baren åbner

19.00 - 01.00

Middag og efterfølgende spilles op til dans (deltagerpris 375 kr. pr. person)

GENERALFORSAMLING 2012

fredag den 2. marts 2012 kl. 10.00 - 16.30

Hvem kan deltage i dagene den 2.-3. marts?

Alle, der tilmelder sig arrangementet den 2.-3. marts 2012, er velkomne. Dog er deltagelse for ikke-medlemmer for egen regning, således at ikke-medlemmer opkræves kostpris for forplejning. Det vil ikke være muligt at fravælge forplejning i forbindelse med deltagelse. Alle medlemmer af foreningen deltager gratis i dagsarrangementerne. Deltagelse i middagen fredag aften koster 375 kr. + drikkevarer.

Stemmeret

For at kunne stemme til generalforsamlingen skal man være medlem af Økologisk Landsforening efter reglerne i vedtægternes §4. Alle medlemstyper har stemmeret. Kontingentet skal være betalt. Deltagere, der ikke har betalt rettidigt, kan blive afkrævet kvittering/dokumentation for betalingen for at få udleveret stemmekort.

Der kan ikke stemmes med fuldmagt, og man kan kun repræsentere ét medlemskab.

Supplerende materiale

I ugen op til generalforsamlingen vil de tilmeldte deltagere modtage:

- Årsregnskabet 2011
- Forslagene til strategisk indsatsområde (følg også med på www.okologi.dk)
- Yderligere bilag hvis der er indkommet forslag
- Budget 2012
- Kørselsvejledning

Såfremt du ikke kan deltage på generalforsamlingen, kan du ved henvendelse til sekretariatet tlf.: 87 32 27 00 få fremsendt materialet. Se evt. på foreningens hjemmeside www.okologi.dk

Forslag til generalforsamlingen

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være sekretariatet ved Christina Udby Hansen i hænde **senest fredag den 20. januar 2012**. Forslag til strategisk indsatsområde skal beskrives i særligt skema, som findes på hjemmesiden www.okologi.dk.

Bestyrelsen stiller forslag om en mindre vedtægtsændring. Bestyrelsen stiller forslag om strategisk indsatsområde 'Sund og økologisk mad i Danmarks offentlige køkkener'. Begge dele vil være at finde på hjemmesiden fra medio januar.

Valg til bestyrelsen

Bestyrelsen består af 13 medlemmer. De 12 vælges direkte på generalforsamlingen – således at der vælges 6 medlemmer hvert år for en 2-årig periode. Ydermere skal vælges 2 suppleanter for 1 år.

Den 13. bestyrelsespost er medarbejderrepræsentantens.

Alle personlige medlemmer eller erhvervsmedlemmer er valgbare (jvf. definitionerne i vedtægternes §4). Ved personvalg benyttes prioriteringsmetoden.

Der skal være skriftlige forslag til kandidater. I foreningen praktiseres det således, at der opstilles en tavle, hvor kandidaterne skrives på frem indtil dagsordens punkt 6.

På valg i 2012 er:

- Jens Krogh
- Aage Dissing
- Lene Adams Rasmussen
- Per Grupe
- Ole Sørensen
- Michael Jensen

Og suppleanterne

- Susanne Mortensen
- Marie Pedersen

Kandidater kom frit frem – og få spaltepads i avisen

For at give det bedste grundlag at vælge kandidaterne på baggrund af, så opfordres alle kandidater til **senest den 10. februar 2012** at melde sig for at kunne blive portrætteret i Økologi & Erhverv, som udkommer den 24. februar. For at komme med der, skal du senest den 10. februar enten have kontaktet avisen direkte pr. telefon eller via hjemmesiden www.okologi.dk have udfyldt en kontaktformular under generalforsamlingsområdet. Så tager en journalist på Økologi & Erhverv kontakt til dig. Du er naturligvis også velkommen til at skrive læserbreve eller andet, som viser, hvad du gerne vil arbejde med i foreningen.

Tilmelding

Tilmelding til arrangementet senest 16/2 2012. Tilmelding kan ske via link på foreningens hjemmeside: www.okologi.dk, hvor du indtaster din mail og får tilsendt en kode. Hvis der er problemer med at tilmelde sig, kan der ringes til sekretariatet på tlf: 87 32 27 00.

PROGRAM LØRDAG

den 3. marts 2012

07.00 - 08.30

Morgenmad

08.30 - 10.00

BLOK A

ÅRSMØDER:

- Årsmøde Svineudvalget
- Årsmøde Planteavlsudvalget
- Årsmøde Mælkeudvalget

TEMAMØDER:

- Byøkologi og Mad til Milliarder
- Økologisk biogas i samfundets tjeneste
- På vej mod 60% økologi i offentlig bespisning
- Udfordringer med dyrkning af økologiske æbler og pærer

10.00 - 10.30

Kaffepause

10.30 - 12.00

BLOK B

ÅRSMØDER:

- Årsmøde Frugt-, Bær & Grøntudvalget
- Årsmøde Virksomhedsudvalget

TEMAMØDER:

- Det gode æg
- Fremtidens behov for forskning og innovation i økologisk landbrug
- Bedre udbytter i planteavl
- Grønne Enge? Ja tak, men hvordan?

12.00 - 13.00

Frokost

13.00 - 14.30

BLOK C

ÅRSMØDER:

- Årsmøde Kødudvalget
- Årsmøde Æg- og Fjerkræudvalget
- Årsmøde Ulandsudvalget

TEMAMØDER:

- Stop madspildet
- Fra "bord til jord" (affald som næringsstoffer)
- Forlænget laktation er godt for klimaet (Er det også godt for køerne og landmanden?)

14.30 - 15.00

Kaffe og farvel

FAGUDVALGENES ÅRSMØDER

lørdag den 3. marts 2012

Fagudvalg – fællesskaber efter interesse

I Økologisk Landsforening findes pt. 8 fagudvalg. Hvert udvalg arbejder inden for deres specifikke arbejdsfelt. Der findes udvalg for mælkeproducenter, kødproducenter, svineproducenter, æg- og fjerkræproducenter, planteproducenter, frugt-, bær- og grøntproducenter, ulandsudvalg og et virksomhedsudvalg. Det er hvert fagudvalg fornemste opgave at varetage medlemmernes interesser på området.

Fagudvalgenes arbejde er vigtigt for hele foreningens virke, og udvalgene er aktive i forhold til f.eks. temadage og studieture samt ikke mindst fagpolitisk arbejde i forhold til regler og udvikling på området.

Årsmøder – mulighed for debat og indflydelse

De 8 fagudvalg skal alle hvert år afholde årsmøde. På årsmødet fortæller fagudvalget, hvad der er arbejdet med i det forgangne år, og hvilke udfordringer udvalget har håndteret. Ligeledes er der plads til, at planer og forventninger til det kommende års arbejde kan præsenteres og stilles til debat. Årsmøderne danner derfor gode rammer for, at medlemmerne kan påvirke udvalgenes arbej-

de direkte, og det er muligt at sætte emner til debat.

På årsmøderne skal valg til udvalgene også gennemføres – mælkeudvalget undtaget. Som udgangspunkt gennemføres personvalg skriftligt og efter reglerne om almindeligt flertal jf. vedtægternes § 9. Hvert fagudvalg er reguleret af et kommissorium, hvor det er beskrevet, hvem der kan vælges til netop det fagudvalg – og hvem der er stemmeberettigede.

Kommissorierne vil fra midten af januar kunne findes på foreningens hjemmeside www.okologi.dk, ligesom det er muligt at gå ind på foreningens øko-forum og læse mere om fagudvalgene, hvem der pt. er udvalgsmedlemmer, og læse mere om udvalgene f.eks. se de seneste referater fra udvalgs møderne mv.

Flere muligheder

Årsmøderne afvikles i 3 runder. Det giver mulighed for at kunne deltage i 3 årsmøder, have indflydelse på flere fagområder og dermed arbejdet i det kommende år. Mulighed for at etablere netværk omkring udvalgene vil også kunne drøftes. Aktive faglige netværk vil kunne støtte udvalgene i deres arbejde gennem hele året.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Sted

Generalforsamling og årsmøder/temamøder afholdes på Hotel Svendborg. Hotel Svendborg har adressen: Centrumplassen 1, 5700 Svendborg. Tlf: 62 21 17 00. Fax: 62 21 90 12, www.hotel-svendborg.dk

Bespisning – Krav om TILMELDING !

Af hensyn til køkkenet er det meget vigtigt, at der sker tilmelding til arrangementet via hjemmesiden. Marker venligst tydeligt, hvis der ønskes vegetarmad. Når der er bestilt middag, er tilmeldingen bindende. Betaling for middag (375 kr./person) sker til sekretariatet i atriumgården på hotellet den 2. marts. Drikkevarer til middagen er for egen regning. Og det skal betales kontant for det hele.

Ved alle måltider skal ikke-medlemmer betale kostprisen.

Overnatning

Overnatning skal bookes direkte på Hotel Svendborg på www.conferencemanager.dk/gf2012

Priserne er følgende

- Enkeltværelse á kr. 710,00 pr. person
- Dobbeltværelse á kr. 410,00 pr. person
- 3-sengsværelse á kr. 360,00 pr. person
- 4-sengsværelse á kr. 285,00 pr. person

Hvis man har en, som man efter aftale gerne vil dele værelse med, kan det anføres på tilmeldingsblanketten. Reservation af værelser, samt fordeling af værelsestyper sker efter "først til mølle" princippet.

Kørselsvejledning

Tilsendes til tilmeldte deltagere forud for generalforsamlingen. Bemærk at der kun er meget begrænset antal parkeringspladser umiddelbart ved hotellet, men ved ankomst vil der blive anvist parkeringsmuligheder. Det er derfor en god ide at komme i god tid.

BLOK A / 08.30 - 10.00**SVINEUDVALGET**

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Svineudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts 2012 kl. 08.30 – 10.00

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDE

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde - debat og spørgsmål
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 2 udvalgsmedlemmer og 1. suppleant til udvalget

Der skal vælges 2 udvalgsmedlemmer for 2 år, samt 1. suppleant for 1 år. På valg i 2012 Randi Vindfeldt, Folmer Petersen, samt suppleant Tine Frederiksen.

5. Eventuelt

**Spørgsmål
til formanden****Randi Vindfeldt, Svineudvalget****Sidste år:**

Foder. Vi har arbejdet meget med at finde løsninger, når vi skal gå over til 100 pct.s økologisk fodring. Nu er det så blevet udskudt igen, så vi har fået lidt ekstra tid til at finde de rigtige løsninger.

Ellers har vi brugt megen tid på at undersøge og diskutere, hvordan vi kan forbedre udearealerne ved staldene.

Næste år:

Det næste år står i velfærdens tegn.

Vi lægger ud med et seminar her i januar, hvor vi skal undersøge og diskutere vores forskellige opfattelser af dyrevelfærd.

Der er jo ingen problemer med at definere velfærd eller manglende velfærd i forhold til reglerne.

Men det er alt det, der ikke er belagt med regler, vi skal have fat i. Vi skulle gerne kunne nå en fælles forståelse af, hvad god dyrevelfærd er, så vi i fællesskab kan hæve overliggen. Det er vigtigt, for folk skulle jo ikke gerne kunne sætte en finger, på det vi laver. Det er et af de områder, hvor vi kan distancere os fra det konventionelle. Og så er dyrevelfærd jo også ganske enkelt et spørgsmål om bedre sundhed, lavere smågrisedødelighed og dermed også bedre økonomi i produktionen.

Branchen:

Jeg ønsker, at vi fortsat kan have en rentabel økologisk svineproduktion, og at vi kan få differentieret os yderligere fra den konventionelle svineproduktion. Det er den eneste vej, hvis forbrugerne skal kunne forstå og acceptere merprisen på økologisk svinekød. Og den accept er en forudsætning for, at vi kan få et større hjemmemarked

Hvorfor er du selv med i arbejdet

Det er superinteressant og spændende at få lov til at være med til at præge udviklingen. Jeg får stort netværk og får blandt andet der igennem en masse viden igen, som mere end opvejer det arbejde, der skal lægges i det.

BLOK A / 08.30 - 10.00

PLANTEAVLSUDVALGET

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Planteavlsudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts 2011 kl. 08.30 – 10.00

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDE

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde - debat og spørgsmål
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 2 udvalgsmedlemmer og 1 suppleant samt evt. 1-2 repræsentanter for virksomhederne

Der skal vælges 2 udvalgsmedlemmer for 2 år, samt 1 suppleant for 1 år. Endvidere kan der vælges 1 virksomhedsrepræsentant for 2 år og 1 virksomhedsrepræsentant for 1 år. Desværre mistede vi et agtet udvalgsmedlem ved Karsten Muus' alt for tidlige død i 2011.

På valg i 2012 er Anders Lund og Andres Lassen, virksomhedsrepræsentant Jørn Ussing Larsen samt suppleant Lars Sørensen.

5. Eventuelt

Spørgsmål
til formanden*Anders Lund, Planteavlsudvalget***Sidste år:**

Udfasningen af den konventionelle husdyrgødning har fyldt meget.

Vi undersøger alle mulige alternativer for at kunne rådgive medlemmerne bedst muligt. Vi har set på produktion af gødning på ejendomsniveau. Vi har diskuteret kød/benmel og gylleforsuring.

Vi følger også meget med i biogasområdet. Jeg håber, at det kan komme til at fungere både biologisk og økonomisk og ende som både energi- og gødningskilde.

Vi har arbejdet med såsæd udviklet til økologer og har nu fået sæde i de to relevante udvalg – Udvalget for Plantesorter og Udsæd og Fagudvalget for Sortsafprøvning.

Næste år:

Vi skal videre med, hvad vi skal gøre, når den konventionelle husdyrgødning udfases. Vi skal have fundet løsningerne. Det er meget tæt på, at vi skal være klar.

Så vi må fortsætte med at lede efter alternative muligheder for at skaffe næringsstoffer.

I den forbindelse skal vi nok især fokusere på fosfor og kali – det har vi hidtil fået gennem den konventionelle husdyrgødning. Nu skal der findes alternative forsyningskilder.

Og så skal vi fortsat arbejde på at ændre såsædlovgivningen i EU, så vi får mulighed for at arbejde med sortudvikling.

Sideløbende vil vi presse på for at få en strategi for at udvikle og producere økologisk såsæd.

Branchen:

Håber at der kommer mange nye økologiske landmænd – at det økologiske areal vil vokse rigtig meget.

Personligt:

Arbejdet giver mig et spændende netværk med mange folkevalgte og ansatte - som alle brænder for økologi.

BLOK A / 08.30 - 10.00**MÆLKEUDVALGET**

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Mælkeudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts 2012, kl. 08.30 – 10.00

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Præsentation af udvalgets medlemmer
3. Årsberetning om udvalgets arbejde - debat og spørgsmål
4. Planer for næste års arbejde i udvalget
5. Eventuelt

**Spørgsmål
til formanden***Ole Sørensen, Mælkeudvalget***Sidste år:**

Udvalget har diskuteret anvendelse af kønssorteret sæd inden for økologien, efter at det viste sig, at 83 % af alle økologiske mælkeproducenter ønsker at gøre brug af teknikken. I Mælkeudvalget er vi enige om, at vi som forening er nød til at lytte til vores medlemmer. Derfor har Økologisk Landsforening bedt NaturErhvervstyrelsen om at afklare, om teknikken kan tillades i økologien. Der er i økologivejledningen ikke taget stilling til teknikken, og flere af vore nabolande begynder at anvende den. Mælkeudvalget vil nødig beskyldes for at stå som bremseklovs for udviklingen. Med dette skridt har vi flyttet diskussionen og beslutningen væk fra Mælkeudvalget for nu, samtidig med vi får et bedre beslutningsgrundlag.

Næste år:

Vi begynder at diskutere, om vi kan udfase aflivning af tyrekalve. Det er ikke holdbart for økologien at aflive nyfødte dyr. Det er heller ikke rart for de berørte landmænd. Mælkeudvalgets rolle vil være at forsøge at skabe et behov for de overflødige dyr. Vi vil også spørge den enkelte landmand, om det er den rigtige race, han har valgt, hvis det ikke er muligt at afsætte alle dyr. Mejerierne vil også blive spurgt, om det er nødvendigt at efterspørge en mælketype, der har disse uheldige følgekonskvenser.

Branchen:

At økologien forsætter med at blive udviklet. At finanssektoren vil få øjnene op for, at økologi er en god ting at anbringe penge i. At afsætningen af økologiske produkter igen får et betydeligt løft, så det er muligt at få flere landmænd til at omlægge til økologi.

Personligt:

Det er meget givende at være sammen med mennesker, der brænder for noget.

BLOK A / 08.30 - 10.00

TEMAMØDER

08.30 - 10.00

Byøkologi og Mad til Milliarder

Stærk stigende befolkningstilvækst og urbanisering - ikke mindst i udviklingslande – råber på nye idéer og inspiration til organisering af fødevarereproduktionen i verden, og i og omkring byerne som der flyttes til.

Har byøkologien svar på de voksende konflikter, der følger med? Nævnt i flæng: Urbanfattigdom, mangel på mad, arbejdsløshed, stigende transport, indpakning og energiforbrug til fødevarerektoren, stigende CO₂ forurening, vandmangel, klimaforandringer, trøsteløse slumområder og dertil hørende sociale problemer. "Urbanisering og muligheder for byøkologi i det globale syd". I dag er der verden over knap 1 mia., som lever af 'urban farming'. Perspektiver for mad til milliarder.

Cuba som eksempel på udvikling af byøkologi. Cuba har udviklet byøkologi i alle landets byområder, som svar på sult hos bybefolkningen, v/ forsker Paul Rye Kledal.

Oplæg ved udviklingssociolog Hanna Leni Andersen.
Efter oplæggene diskussion.

Ordstyrer: Aage Dissing, Ulandsnetværket.

Økologisk biogas i samfundets tjeneste

Der har i en årrække været fokuseret på biogas, som et værktøj, der kan fremme økologisk landbrug, både mht. omlægning, højere udbytter m.v. På temamødet vil effekterne på klima og miljø, samt indpasning i energisystemet være i fokus. Derved kan bredere samfundsinteresser i at få biogas ind som et centralt element i det fremtidige økologiske landbrug vurderes og diskuteres. Det er i den sammenhæng særligt aktuelt at få belyst biogassystemets potentielle rolle i recirkulering af næringsstoffer fra by til land. Endelig bør energiforhandlingerne i Folketinget ved temamødets afholdelse være landet og forhåbentlig landet med interessante rammevilkår for økologisk biogas. Hvordan ser det så ud for konkrete businesscases for økologiske gårdbiogasanlæg?

Biogas – hvad kan det gøre for klima, miljø og vores fremtidige energisystem? v/ Bruno Sander Nielsen, Brancheorganisation for biogas.

Recirkulering af organisk husholdningsaffald via ECOGI, biopulp til økologiske biogasanlæg v/ Julie Christiansen, KomTek Miljø A/S.

Betydning af energiforliget for økonomien i økologiske gårdbiogasanlæg v/Michael Tersbøl, Økologisk Landsforening.

Ordstyrer: Hans Jørgen Kristensen, bestyrelsesmedlem i Økologisk Landsforening.

På vej mod 60 % økologi i offentlig bespisning

Regeringens nye målsætning om 60 % økologi er en enestående mulighed for at få gang i den økologiske vækst i den offentlige bespisning. Men hvordan sikrer vi den lokale/danske produktion? Kom og hør seneste nyt om regeringens udspil, og hvordan det skal udmønte sig i praksis? Få desuden de første tal fra den nye økologiske database for foodservice, hvad viser de? Og hvad kan vi lære?

Præsentation af den økologiske database for foodservice v/ Kim Winther Jensen, partner i trueheartalliance.com

Endnu en oplægsholder vil indgå i mødet, men hvem, afhænger meget af, hvad der sker i det nye år.

Ordstyrer: Henrik Hindborg, Markedsafdeling, Økologisk Landsforening.

Udfordringer med dyrkning af økologiske æbler og pærer

Økologisk Landsforening har i 2011 sammen med GartneriRådgivningen gennemført et projekt, som har til formål at skabe større indsigt i, hvilket grundlag de økologiske frugtavlere producerer under i Danmark.

Undersøgelsen giver blandt andet indsigt i, hvilke sorter der dyrkes i de økologiske frugtplantager anno 2011, hvilke problemer frugtavlere oplever i den økologiske frugtproduktion, hvilke sorter giver generelt de bedste resultater, og hvilke sorter vurderer avlerne som de mest værdifulde m.m.

Projektet har belyst de største udfordringer i den nuværende økologiske frugtproduktion. Ikke mindst om udfordringerne hos avlerne kan løses via viden, der eksisterer, men ikke er kendt (behov for øget information og formidling) eller via øget ny forskning. Projektet har desuden vist konkrete rådgivningsbehov.

Gennemgang af projektets resultater, v/Hortonom Birgitte Pedersen, GASA NORD GRØNT

Hvad kender vi af forskningsresultater, og på hvilke områder mangler der viden om dyrkning af økologisk frugt uden brug af sprøjtemidler, v/ Hanne Lindhard, specialkonsulent i Frugt- og Grøntrådgivningen.

Ordstyrer: Frugtavlere Jens H. Pedersen, udvalgsmedlem i Frugt- bær- og grøntudvalget.

BLOK B / 10.30 - 12.00**FRUGT-, BÆR - OG GRØNTUDVALGET**

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Frugt-, bær - og grøntudvalget Økologisk Landsforening

Lørdag den 3 marts 2012, kl. 10.30 – 12.00

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde - debat og spørgsmål
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 3 udvalgsmedlemmer og 1. suppleant til udvalget

Der skal vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år, samt 1 suppleant for 1 år. På valg i 2012 er Bjarne Viller Hansen, Jens H. Petersen, Michael Jensen samt suppleant Axel Månsson.

5. Eventuelt

**Spørgsmål
til formanden***Michael Jensen, Frugt-, bær og grøntudvalget***Sidste år:**

Vi vil gerne sikre vores avlere det bedst mulige grundlag at arbejde på, så vi er i gang med at indsamle data og erfaringer fra danske avlere med frugttræer – æbler og pærer – for at finde ud af, hvilke sorter der er bedst egnede til økologisk dyrkning – under hensyn til både klima- og jordbundsforhold. Det er et projekt, der strækker sig ind i næste år. Og som vi i øvrigt også gennemfører i et tilsvarende projekt for grøntsagsfrø.

Vi har desuden arbejdet på at finde løsninger på de problemer, vi møder, efter at nitratdirektivet nu også skal gælde for væksthuse. Det betyder en voldsom begrænsning af vores mulighed for at bruge animalsk gødning – faktisk med op til 90 pct. - og det giver altså nogle udfordringer.

Næste år:

Vi skal have afsluttet vores videnindsamling om eksisterende sorter, og så skal vi overveje, hvad vi skal gøre, når vi i løbet af nogle år skal udfase den konventionelle gødning. Det giver helt specielle problemer i væksthuse.

Ønsker:

At vi stadig er her og får mulighed for at komme endnu mere ud på eksportmarkedet – men det kræver, at vi bliver mere konkurrencedygtige.

Personligt:

Jeg synes, det er interessant, og jeg mener, det er vigtigt, at alle brancher er repræsenteret inden for økologien, hvis foreningen skal kunne opretholde sin betydning i samfundet.

BLOK B / 10.30 - 12.00

VIRKSOMHEDSUDVALGET

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Virksomhedsudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts kl. 10.30 – 12.00

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde - debat og spørgsmål
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 3 udvalgsmedlemmer for 2 år samt 2 suppleanter for 1 år.

Der skal vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år samt 2 suppleanter for 1 år. På valg i 2012 er Jan Algreen, Peder G. Jessen, Randi Kok og suppleanterne Sven Jensen og Bo Nytofte.

5. Eventuelt

Spørgsmål
til formanden*Poul Pedersen, Virksomhedsudvalget*

Sidste år:

Der er masser at glæde sig over. Men jeg er især glad for, at flere virksomhedsmedlemmer er kommet med i arbejdet. Vi har arbejdet for at drage flere og andre virksomheder ind i udvalgsarbejdet, og det er lykkedes.

Hver gang vi har held med det, kommer der nye tanker og input – til gavn for forening og udvalg.

Det havde vi også held med til vores eksportstrategimøde. Vi inviterede åbent, og der kom virksomheder, vi ikke før havde mødt i den forbindelse. Det gav virkelig meget nyt til arbejdet.

Noget andet nyt var en stor kampagne for brød og mel. Alle de økologiske møllerier gik sammen. Det giver virkelig resultater, og jeg kan mærke, at de medlemmer føler, at de virkelig har gavn af Økologisk Landsforening.

Næste år:

Vi vil hæve blikket. Vi har traditionelt arbejdet med de nære eksportmarkeder. Nu vil vi se på mulighederne længere væk – helt ud på de oversøiske markeder. Nogle virksomheder kan selvfølgelig selv, men for mange er der gode muligheder i samarbejdet. Vi vil finde ud af, om der er interesse for at lave noget i fællesskab.

Og så vil vi arbejde for at trække flere medlemmer med ind i arbejdet – ved at mødes hos medlemmer rundt om i Danmark.

Personligt:

Jeg synes, man har en forpligtelse, men jeg har virkelig også lyst til det. Og så får jeg altid noget med hjem fra vores møder. Så ud fra en ren cost-benefit analyse kan det svare sig at være med i arbejdet.

BLOK B / 10.30 - 12.00

TEMAMØDER

10.30 - 12.00

Det gode æg

Æg er en af de få fødevarer, der indeholder alle de næringsstoffer, kroppen har brug for – med undtagelse af C- vitamin.

Æg smager godt, er hurtigt og nemt at tilberede - og passer derfor ind i en travl hverdag.

Derfor skulle man tro, at danskerne spiser flere æg om dagen. Det gør de imidlertid ikke!

Æggeblommens indhold af kolesterol er stadig kontroversielt. Er æggets naturlige indhold af kolesterol farligt – eller er det ikke noget problem for vores helbred? Kender vi svaret?

Æg har rigtig mange muligheder, som vi skal udnytte bedre - men der er også en nogle udfordringer, som skal imødegås proaktivt.

Deltag i en spændende diskussion.

Oplægsholder: Grethe Andersen, Chefkonsulent, MAD, MÅLTIDER & ERNÆRING, Landbrug & Fødevarer.

Fremtidens behov for forskning og innovation i økologisk landbrug

Hvilke områder inden for økologien, mangler der stadig forskning i? Hvor skal vi have skabt udvikling og samlet ny viden?

Det nuværende forsknings-, udviklings- og demonstrationsprogram Organic RDD, som løber 2011-2013, har fokus på Vækst, Troværdighed og Robuste systemer. Allerede nu, skal der planlægges og prioriteres i forhold til efter 2013, og forskningsstrategien skal revideres. ICROFS og Økologisk Landsforening inviterer derfor dig til at sætte emner på dagsorden, hvor du oplever behov for forskning.

Visionen er at kunne understøtte målet om en fordobling af det økologiske areal, og der er brug for økologernes hjælp til at fokusere på økologiens muligheder, - og til at konkretisere de barrierer, som forskning og udvikling kan være med til at overvinde.

På temamødet vil Niels Halberg fra ICROFS give et oplæg, fulgt af diskussioner ved cafeborde. Diskussionerne opsummeres på papir, så ICROFS og Økologisk Landsforening kan bruge dem i det videre arbejde. Alle er velkomne – såvel producenter som forbrugere, rådgivere og folk fra industrien og andre. Bare I vil bidrage til processen!

Vækst, Troværdighed og Robuste systemer – hvordan kan forskning og udvikling bidrage til visionen om en fordobling af økologien?

v/Niels Halberg, centerleder for ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer).

Ordstyrer: Aage Dissing, bestyrelsesmedlem i Økologisk Landsforening og ICROFS bestyrelse.

Bedre udbytter i planteavl

Hver gård og hver landmand møder sine udfordringer med forskellige forudsætninger, og med sine egne forventninger til hvad der er målet. I projektet Bedre Udbytter har vi fokuseret på 5 større planteavlsbrug, der hver på deres måde forsøger at forbedre deres udbytter på volumen og/eller værdi, inden produkterne forlader ejendommen. To af ejendommene, Jennelgård på Falster og Bundgård i Nordjylland bliver præsenteret af ejerne. Vi kommer i oplæggene omkring de spændende udfordringer ved valg af afgrøder, gps-jordprøver, udbyttekort, jordbehandling, efterafgrøder og gødningsstrategi i en udfasningstid. Et fagligt tema hvor vi går i dybden med håndværk, købmandsskab og foreningspolitik.

Det har vi lært af projektet v/Sven Hermansen, Planteavlskonsulent, Fagligt Team.

Specialafgrøder og ekstra effektive efterafgrøder v/Torben Mathisen, Jennelgård.

Handel mellem landmænd v/ Per Bundgård, Bundgård.

Ordstyrer: Anders Lund, formand for Planteavlsudvalget.

Grønne enge? Ja tak, men hvordan?

Den lysåbne natur kræver græsning. Enge, strandenge, overdrev, heder, moser og kær er naturtyper, som er ved at forsvinde i Danmark som følge af manglende pleje, især i form af græsning. I dag er det dog ofte for dyrt for landmændene at holde kvæg på disse små natur-arealer, hvorfor områderne gror til.

Dette har medført, at der gennem de seneste år er dannet flere såkaldte kogræsserforeninger, som er en samling af mennesker med en fælles interesse for at pleje eksempelvis et fredet område eller for at følge kødet fra jord til bord. Sammen strukturerer medlemmerne det praktiske arbejde omkring naturplejen, dyrene og dyrevelfærden, såvel som sociale arrangementer, der er vigtige for at få en forening til at fungere.

Erfaringer med at etablere græsningsfællesskaber og kogræsserlaug v/ Bo Levesen, Skov og Natur Miljø, Vejle Kommune

Landmandens erfaringer med afgræsning af ekstensive arealer, v/ Landmand Michael Kjerkegaard

Ordstyrer: Jens Chr. Skov, Kvæg - og fårekonsulent, Fagligt Team.

VÆRD AT HUSKE PÅ

vigtige datoer

16. FEBRUAR 2012

TILMELDING ER NØDVENDIG
sidste frist for tilmelding til arrangementet

10. FEBRUAR 2012

KANDIDAT TIL BESTYRELSEN?
kontakt Økologi & Erhverv

Januar	Februar	Marts
Sø 1 ● Nytårsdag	On 1	To 1 ●
Ma 2	To 2	Fr 2 ✕ generalforsamling & politisk debat
Ti 3	Fr 3	Lø 3 ✕ års - og temamøder
On 4	Lø 4	Sø 4
To 5	Sø 5	Ma 5 10
Fr 6	Ma 6	Ti 6
Lø 7	Ti 7 ○	On 7
Sø 8	On 8	To 8 ○
Ma 9 ○	To 9	Fr 9
Ti 10	Fr 10 ✕ frist for kandidat præsentation	Lø 10
On 11	Lø 11	Sø 11
To 12	Sø 12	Ma 12 11
Fr 13	Ma 13	Ti 13
Lø 14	Ti 14 ●	On 14
Sø 15	On 15	To 15 ●
Ma 16 ●	To 16 ✕ husk tilmelding	Fr 16
Ti 17	Fr 17	Lø 17
On 18	Lø 18	Sø 18
To 19	Sø 19	Ma 19 12
Fr 20 ✕ frist for forslag	Ma 20	Ti 20
Lø 21	Ti 21 ●	On 21
Sø 22	On 22	To 22 ●
Ma 23 ●	To 23	Fr 23
Ti 24	Fr 24	Lø 24
On 25	Lø 25	Sø 25
To 26	Sø 26	Ma 26
Fr 27	Ma 27	Ti 27 9
Lø 28	Ti 28	On 28
Sø 29	On 29	To 29
Ma 30		Fr 30 ●
Ti 31 ●		Lø 31

20. JANUAR 2011

SIDSTE FRIST
for forslag til behandling
på årets generalforsamling

2. & 3. MARTS 2012

AFSTED
husk kontanter!

BLOK C / 13.00 - 14.30**KØDUDVALGET**

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Kødudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts 2012 kl. 13.00 – 14.30

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 2 udvalgsmedlemmer og 1. suppleant til udvalget

Der skal vælges 2 udvalgsmedlemmer for 2 år, samt 1. suppleant for 1 år. På valg i 2012 er Lars Qvist, Ole Andersen og suppleanten Mads Lystbæk.

5. Eventuelt

**Spørgsmål
til formanden***Lars Qvist Ibsen, Kødudvalget***Sidste år:**

Vi har arbejdet på at sikre vores medlemmer flere afsætningsmuligheder for deres produkter og er nu på vej med en markedsplads, hvor landmænd og forbrugere kan mødes og handle økologisk kød. Det bliver en database, hvor man kan melde ind, hvis man har kød til salg, og finde kød, hvis man gerne vil købe.

Næste år:

Når markedspladsen kører, skulle den gerne munde ud i faste forbindelser mellem landmand og kunde. Det være sig lille eller stor. Som landmænd har vi kvalitetsprodukter, som vi kan stå inde for. Forbrugeren får sporbarhed og en personlig forbindelse til den landmand, der producerer hans mad.

Et andet af årets projekter er at få gang i flere af de slagtehusse, der findes rundt omkring – mange af dem vil ikke have noget med økologi at gøre. De synes, det er for bøvlet at arbejde med. Nu vil vi lave en drejebog, som kan aflive nogle af myterne om, hvor bøvlet det er, og gøre det enkelt for dem at slagte – også økologisk.

Personligt:

Hver gang jeg har været til møde i foreningen, har jeg lyst til at komme hjem og arbejde med mit eget landbrug. Det giver en masse inspiration at mødes med kolleger. Men jeg er også med, fordi det er vigtigt at holde økologien på sporet.

I den økologiske tankegang er der ikke noget, som handler om at om at udnytte regler lige til stregen. Det er ikke kun en produktionsform, det er et tankesæt, som det er vigtigt at holde fast i.

BLOK C / 13.00 - 14.30

ÆG- OG FJERKRÆUDVALGET

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Æg- og fjerkræudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts 2012, kl. 13.00 – 14.30

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 4 udvalgsmedlemmer og 1. suppleant til udvalget.

Heraf (i det omfang det er muligt) minimum 1 slagtefjerkræproducent.

Der skal vælges 4 udvalgsmedlemmer for 2 år, samt 1. suppleant for 1 år. På valg i 2012 er Jan Volmar, Flemming Haugaard, Frede Lorenzen, Lars Bredahl og suppleant Jakob Kjær.

5. Eventuelt

Spørgsmål til formanden

Jan Volmar, Æg og Fjer

Sidste år:

Det vigtigste er, at vi kan afsætte alle de æg og alle de slagtekyllinger, der kan produceres. Ja, der må oven i købet importeres meget for at dække efterspørgslen. Det betyder så, at der er nye producenter på vej, og at mange af dem, der allerede er med, arbejder med udvidelser.

Ellers fik vi gang i en international erfa-gruppe. Det har givet en vældig forståelse for, hvordan andre arbejder, og jeg kan se, at der er ting at hente for os.

Næste år:

Vi skal lægge afstand til de konventionelle producenter. Og det kan vi bedst gøre ved at arbejde med dyrevelfærd. Så når det nye regelsæt nu kommer fra EU, skal vi i gang med at finde ud af, hvordan det skal udmøntes og fortolkes i den forståelse.

Ønsker for branchen :

Vi skal forøge de økologiske ægs andel af markedet.

Personligt:

Vi har et godt udvalg, som arbejder godt sammen. Det giver en stor kontakthøjde og inspiration at mødes med kolleger.

BLOK C / 13.00 - 14.30

ULANDSUDVALGET

Økologisk Landsforening

Årsmøde

Ulandsudvalget Økologisk Landsforening

lørdag den 3. marts 2012 kl. 13.00 – 14.30

DAGSORDEN FOR ÅRSMØDE

1. Valg af dirigent, referent og stemmetællere
2. Årsberetning om udvalgets arbejde - debat og spørgsmål
3. Planer for næste års arbejde i udvalget
4. Valg af 3 udvalgsmedlemmer for 2 år og 2 suppleanter.

Der skal vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år samt 2 suppleanter for 1 år.

På valg i 2012 er Bjarne Larsen, Inge Lis Dissing, Kristina G. Due samt suppleanterne Sven Jensen og Jane Meyer Rosenberg.

5. Eventuelt

Spørgsmål til formanden

Bjarne Larsen, Ulandsudvalget

Sidste år:

Der er sket meget, men årets vigtigste begivenhed er klart, at Per Rasmussen blev ansat som ulandsrådgiver. Dermed blev ulandsarbejdet rigtig implementeret i Økologisk Landsforening

Ellers har vi videreudviklet vores engagement i Uganda med Farmer Family Learning Groups. Vi har intensiveret samarbejdet med vores søsterorganisation, NUGAMU. Og vi fik etableret et netværk blandt relevante NGO'er – eksempelvis Folkekirkens Nødhjælp. Gennem netværket kan vi opmuntre andre NGO'er til at implementere økologi, og sammen med de andre står vi stærkere i dialogen med ministeriet og DANIDA.

Næste år:

Vi skal i gang med ECOMEA – et stort projekt, som vi vil udvikle i samarbejde med vores søsterorganisationer i Tanzania, Uganda, Burundi, Rwanda og Kenya. Programmet understøtter udviklingen af et økologisk marked. Vi kan konstatere en stigende lokal efterspørgsel efter giftfri fødevarer. Her skal programmet hjælpe til at sikre, at forbrugerne kan få og kan stole på lokalt producerede, økologiske varer ved at opbygge markedet og støtte det lokale certificeringsorgan.

Og så skal vi i gang med Farmer Family Learnings Groups i Tanzania og Kenya.

Ønsker :

Jeg ønsker, at Danida og EU vil tage de økologiske principper til sig som den mest naturlige måde at drive landbrug og udviklingsarbejde på. Så vi kan få standset de agro-kemiske industriers usmagelige udnyttelse af fattige mennesker i Afrika.

Personligt:

Vi brænder lidt for det. Finder det spændende og sjovt at arbejde med og har stor glæde af samarbejdet med kolleger.

BLOK C / 13.00 - 14.30

TEMAMØDER

13.00 - 14.30

Stop Madspildet

Madspild anslås at koste de danske husholdninger flere mia. kroner om året. En gennemsnitlig dansk familie smider mad ud for flere tusinde kroner om året – helt op til 20 % af det samlede husholdningsbudget. Madspild forekommer også uden for hjemmets fire væge, i form af "skjult madspil" i primærproduktionen, fødevarerindustrien, detailhandel og storkøkkener. Emnet madspil har gennem de senere år fået stor bevågenhed, og på den måde også fokus på, hvorledes det er muligt at minimere madspild.

Temamødet vil handle om følgende emner:

- Madspild generelt
- Madspild i verden
- Dansk indsats mod madspild
- Madspild og forbrugere

Oplæg v/ Selina Juul, stifter af forbrugerbevægelsen - Stop Spild Af Mad

Ordstyrer: Gartneriejer Michael Jensen, formand for Frugt-, Bær - og Grøntudvalget.

Fra "bord til jord" (affald som næringsstoffer)

Hvert år går næsten 10.000 tons fosfor tabt i de danske forbrændingsanlæg. Vi dræner langsomt jordens ressourcer for de næringsstoffer, som planterne er afhængige af, og det vil påvirke vores fremtidige evne til at dyrke jorden på en bæredygtig måde. Hvis vi ikke får bedre muligheder for at få recirkuleret de næringsstoffer, som i en lind strøm går fra land til by, så vil der opstå mangel på vitale næringsstoffer som f.eks. fosfor indenfor en overskuelig fremtid.

Recirkulering af næringsstoffer har altid ligget økologerne på sinde og har fra starten været skrevet ind i skiftende avlsgrundlag for økologisk dyrkning. Så hvad er der af muligheder for at få ændret strømmen af næringsstoffer, så de kommer tilbage til jorden, og hvad skal vi i Økologisk Landsforening gøre?

Diskussion i mindre grupper ud fra dilemmakort.

Oplægsholder og procesleder: Michael Tersbøl, Projektchef Faglig Team

Ordstyrer: Lone Klit Malm, Projektleder, Faglig Team

Forlænget laktation er godt for klimaet

Er det også godt for køerne og landmanden?

Hvis man kan producere samme mængde mælk på færre dyr, er det en gevinst for klimaet. Den situation kan man måske bringe sig selv i ved at forlænge malkekøernes laktation.

Det kan være forstemmende at være mælkeproducent, hvis man samtidig gerne vil tage sin del af ansvaret for at begrænse udledningen af klimagasser. For faktum er, at udledningen af metan fra drøvtyggere er en post, man kun vanskeligt kan skrue på.

Men helt umuligt er det ikke. En måde at gøre det på er at producere det samme med færre dyr. Flere økologiske mælkeproducenter eksperimenterer i disse år med at forlænge køernes laktation. Køerne holder længere og der produceres færre kalve og ungdyr.

Lavere udskiftning har en gunstig indvirkning på udledning af metan, hvis køerne vel at mærke producerer den samme mængde mælk! Men kan de det?

Udfordringer og muligheder ved forlænget laktation, v/Seniorforsker Lisbeth Mogensen.

Forlænget laktation i praksis, /v. Rikke Friederichsen og Kristen Degn, Dyrvig.

Ordstyrer: Kvægbrugskonsulent Thorkild Nissen, Fagligt Team

SPONSORER

Støt vores sponsorer - de støtter os

AALBÆK SPECIALITETER

AARSTIDERNE.COM
jordforbindelse

Vestjyllands Andel
- kendt for kvalitet og partnerskab!

